

É R T E S I T Ő

AZ ERDÉLYI MUZEUM-EGYLET

ORVOS-TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLYÁBÓL.

I. ORVOSI SZAK.

XIV. kötet.

1892.

I. füzet.

GENERSICH ANTAL DR. SZAKELNÖK BESZÉDE,

A MELYYEL 1891. OKT. 18-ÁN AZ ORVOSI SZAKÜLÉST MEGNYITOTTA.

Tisztelt szakülés!

A rövid időszak, mely legutóbbi ülésünktől elválaszt, két, reánk nézve fontos eseményt hozott, melyeket felemlítés nélkül hagynom nem szabad.

Az egyik szeretett és tisztelt tagtársunk dr. Géber Ede tanár váratlan elhunyt október 1-én. Élte delén, fáradhatatlan munkásságának közepette dőlt ki sorainkból s váratlan halála valóban megrendítő példája az emberi élet mulandóságának, szervezetünk gyarlóságának.

Hogy mit veszítettünk benne, azt tudjuk és érezzük mindnyájan és ékesszólóan kifejezte Davida orvoskari prodekán a sírnál, a mely kartársunk hült tetemét örökre elnyelte.

Mi maradt meg tőle: a szerető férj, a gondos családapa hagyatéka a családjáé, az ügyes orvos hagyatéka az általa sikeresen gyógyított betegeké, bennük tovább él s velök hal meg, a buzgó tanár hagyatéka a tanítványoké, általuk él és gyümölcsözőleg tovább fog terjedni; de a fáradhatatlan vizsgáló irodalmi hagyatéka a miénk, a világe s nem fog meghalni soha, mert ime a tudományos vizsgálat alapján elért eredmények, legyenek bár kicsinyek, avagy nagyok, emlékkő gyanánt megmaradnak, mint monumentum aere perennius.

Megérdemelte, hogy koszorút tegyünk sírjára, de ez a család

kifejezett kívánatára elmaradt. Adjuk meg neki tehát itt a hálás megemlékezés koszorúját. Áldás emlékére!

*

A *másik* esemény egy lélekiemelő ünnepély, mely távol tőlünk idegen földön tartatott, mely azonban nem Berlin, s nem Németország, hanem az egész világ orvosainak ünnepe volt.

Virchow Rudolf, berlini kórboncztanár okt. 13-án 70-ik születésnapját érte meg, s ez alkalommal jól megérdemelt nagyszabású óvatiók tárgya volt.

Az a férfiú, ki éles eszével a pathologia terén már 40 évvel ezelőtt új aerat nyitott, bámulatra méltó munkaerejével és genialitásával a fontos felfedezések hosszú sora által derített fényt a pathologia számos megfejthetetlennek látszott kérdésére. Nincs általános kórtani kérdés, nincs speciális orvosi szakma, melyben Virchow munkáival ne találkoznánk s értékesnél értékesebb dolgozatai egész könyvtárt töltenek meg. De ezenfelül az antropologia, a demographia terén sem közönséges érdemeket szerzett e szellemóriás. A polgári és katonai egészségügyi törekvésekben tevékenyen és áldásosan vett részt, s az orvostudományok népszerűsítésében is jelentékeny szerepet játszott, s mindezen sokféle működésen felül még mint városi és országgyűlési képviselő a politika terén bátor és hathatós szószólója volt a polgári szabadságnak s anyagi jólétnek, az egészségügynek és a tanügynek.

Valóban ritka dolog, hogy az ilyen sokoldalú férfiú folytonos, nyugalmat nem ismerő küzdés alatt, annyi munka, annyi izgatott munka közepette megőrizze testi-lelki frissességét, megtartsa azt az aprólékosságig terjedő munkakedvét és nagy dolgokra törő munkarejét. De különösen lélekiemelő, hogy egy ily férfi, a ki tudományos és politikai küzdelmeiben még legkisebb ellenfelét sem tartotta oly kicsinynek, hogy vele szóba ne állott volna, s másfelől semmiféle auctoritást, semmiféle előítéletet nem tartott oly nagynak, hogy ne mert volna vele szembeszállni, hogy az orvosi tudománynak s az emberiségnek ily előharczosa ellenséget nem szerzett, hogy oly valóban őszinte s valóban általános becsülés és osztatlan tisztelet tárgya legyen, mint ő. Ennek magyarázata kétségkívül abban rejlik, hogy küzdésében nem keresett anyagi előnyt, külső kitüntetést, mert vívmányait soha sem használta fel mások hátrányára. Kereste, kutatta

az igazságot tiszta és igaz fegyverrel, és ha az ütközet tüzében heves természeténél fogva sértett is, nyila soha sem hagyott öldöklő mérget vissza a sebben, s ez csakhamar begyógyult; mi több, ha tévedett, ő volt az első, ki tévedését beismerte.

Ilyen ember, kit bokros érdemeiért tisztel az egész világ, kit szeretetreméltó egyénisége miatt szeret mindenki, a ki vele csak futólag is érintkezett, valóban megérdemli, hogy ünnepeltessék. Megérdemli, hogy mi is, habár személyesen nem vehettünk is részt a Berlinben tartott ünnepélyen, őszinte tisztelettel kívánjuk, hogy Isten tartsa meg egészségét, testi-lelki frissességét, munkaerejét és munkakedvét, az emberi élet legvégső határáig!

Virchow Rudolf sokáig éljen!